

с кагото са поддържали сношения Водник и Копитар, и който в 1808 г. съставя своя граматика.

Въпреки многото граматики написани по-после, словинската литература преживева младенчески период. Правен път на езиково развитие е дадено от Копитар. Неговата „Панонска теория“ се състои в това, че църковно-словинския език предшества сегашния словински език и с нея поддържал духът дълго време на образованите хора през тези епохи. След смъртта на Водник настава застой в родната му литература. Едва през тридесетях години на миналото столетие се появява, при съдействието на няколко словински ентузиастисти, малкия алманах „Чбелица“ с ужасна ортография. Главно участие в него взема даровития Франц Прешерн (р. в 1800--1849), първия словински поет.

Неговите първи стихотворения са свързани с нещасната любов с Юлия Примиц. Прешерн намира в нея своята Лаура, която възпява в нежни стихове. Неговите сонети се явяват като най-ценно нещо в словинската литература. В лицето на Прешерн, словинския народ намира своя вожд на патриотическо вдъхновение през това време. Той остава верен на своя народ, макар да е требвало да се бори с големи усилия, с трудности, особено ония, които произтичат от езика. Поетическия му дух преудолява всички препятствия; издига се над утилитаризма на времето си, който толкова е сковавал свободния полет на фантазията и разширява поетическия идеал. Алманаха „Чбелица“ (пчела), първи обръщайки се към интелегенцията, се издига над чисто практическите задачи, поставени на разрешение по него време. Младите поети, ентузиастисти са писали често пъти по немски и затова Прешерн често, редом с оригинални стихове, дава превода им на немски. В няколко балади и романи той плаща дан на тогавашното романтическо течение. С по-други достоинства се отличава неговото лирико-епическо стихотворение „Кръщението в Сава“, посветено на неговия талантлив другар Чоп, който се е удавил в Сава; главното му значение обаче е в това, че той се явява истенски лирик.

Прешерн е човек надпреварил времето си, благодарение широтата на своя духовен кръгзор. Дребнавостите на житейските отношения, нещастна съдба, борбата за съществування гнетят този човек, чийто дух е създаден за нещо по-високо. Неговото родно село Върба е негов пътешестван огън и го често възпева. Освен неговите стихотворения, пропити с затрогващи чувства, заслужават остроумните му епиграми, показващи с какво разбиране се отнася Прешерн към тъжните страни на своето време и към неговите ограниче-